

Lekende lett!

Handlingsplan for lek på Trollslottet og Trollskogen

De yngste barna er små kroppslige mennesker som leker, utforsker og lærer i alle her- og-nå situasjoner, samtidig som de får inntrykk av den store verden og gjennom hverdagen sin. Leken er barnas primære arena for å uttrykke seg selv motorisk, sansemotorisk, emosjonelt, kognitivt, sosialt og språklig. Vi som jobber i barnehage, har som oppgave å forme et stimulerende lekemiljø sammen med barna. Vi har også ansvar for at det dannes et positivt lekeklima.

MÅL:

- Barna får oppleve et inkluderende og stimulerende miljø der alle kan delta og erfare glede i lek
- De voksne deltar i leken
- De voksne tilfører nye elementer til leken
- Lek og læring går hånd i hånd

NÅR OG HVORDAN LEKER BARN?

Det er god lek på avdelingen til en hver tid gjennom dagen. Variert lekemateriell er tilgjengelig for barna, men barna velger selv eller kommer med utsagn om hva de ønsker. Bordaktiviteter finner også sted i deres barnehagehverdag.

I vinterhalvåret, på formiddagen, er små og store ute og utforsker hva naturen og lekeplassen har å by av muligheter. Ettermiddagen tilbringes inne med ulike lekegrupper eller annet morsomt spill i fellesskap.

I sommerhalvåret er vi mer ute. Da er det mye og variert utelek både på formiddagen og på ettermiddagen.

Barneinitiativ - egenverdien i leken er nok i seg selv fordi det er gøy å leke, og det er det barnet har behov for her og nå. Barna yter av egen fri vilje. Leken er på barnas premisser enten de setter i gang noe selv eller inviteres av andre inn i leken.

Vokseninitiativ - ved noen anledninger setter vi voksne i gang en lek/ aktivitet. Da vi kjenner barnegruppen godt, er det fint å finne fram materiell for å vise at vi tar vare på barnas interesser og er lydhøre. For eksempel hinderløype, sangleker, formingsaktiviteter eller annet. Lekegrupper styrker både samspill og relasjon mellom barn-barn og barn-voksen. For noen barn kan en mindre gruppe å leke i være et bedre alternativ.

HVORDAN NÅ MÅLENE?

Å leke er det viktigste barna gjør i løpet av en dag. Lek er indremotivert, og har egen verdi samtidig som leken stimulerer alle utviklingsområdene. I relasjonen mellom barn- voksen er det viktig at personalet er trygge og sensitive i møte med de yngste barna. Det er viktig å være følelsesmessig påkoblet i møte med barna, og vi må vise at vi forstår. Små barn er non-verbale og det er viktig å være sensitiv for barnas kommunikasjon, og at vi er tilstede hele tiden. Den gode relasjonen mellom personalet og de yngste barna påvirker deres barnehagekvalitet.

VI BRUKER CLASS- METODEN OG DE 8 DIMENSJONENE I TODDLER FOR Å KVALITETSSIKRE LEKEN.

TA BARNETS PERSPEKTIV

Leker og materiell er tilgjengelig for barna slik at de selv kan ta ansvar. I leken følges initiativet til barna, og vi er med på å fange opp og støtte uttrykk, ønsker og idéer. Aktiviteter og lek gjennomføres på en fleksibel måte.

REGULERINGSSTØTTE

I leken lærer barna seg selv å kjenne, og de øver på sosialt samspill. Barna trenger voksne som er nære i leken. Barna trenger voksne som kan veilede i problemløsning, samspill og selvregulering.

KVALITET PÅ TILBAKEMELDINGER

Barna trenger voksne som kan være støttende stillas. Ved å få tilpasset hjelp, støtte, ros og oppmuntring får barnet til mer enn det ville klart alene.

SPRÅKSTØTTE

Barna trenger voksne som kan sette ord på det vi gjør i leken. Barna trenger å bli oppmuntret til å bruke språket. Det er meningsfylt for barn å lære og å bruke språket når de leker.

POSITIVT KLIMA

Barna trenger voksne som er entusiastiske, smiler og ler sammen med dem. Barna trenger voksne som er fysisk nære og kan gi dem en klem. Som er på gulvet, i sandkassa, ved bordet og alltid sammen med barna slik at barnas initiativ og behov raskt fanges opp og møtes. Barna trenger å bli møtt med respekt. Vi bruker barnets navn og ikke kallenavn.

NEGATIVT KLIMA

Barna trenger ikke voksne som kjefter, bruker ironi, er sure, bruker streng stemme eller harde bevegelser. Barna trenger ikke voksne som ikke bryr seg, og lar konfliktnivået øke barna imellom.

TILRETTELEGGING TIL LÆRING OG UTVIKLING

Barna trenger voksne som leker. Barna trenger voksne som kan tilføre nye elementer i leken, som varierer lekemateriellet som tilbys, og som lar leker være lett tilgjengelig for barna. Barna trenger voksne som svarer på spørsmål, og som utvider samtaler og lek. Barna trenger voksne som blir med i fantasiens verden. Barna trenger voksne som kan hjelpe flere barn å få til lek sammen ved å være nære lekepartnere. Barna trenger fleksibilitet, alt passer ikke for alle barn. Barna kan forflytte seg, og leke flere steder for det kan være en viktig del av leken. Barna trenger at det er en blanding av barnestyrt og voksenstyrt aktivitet og lek.

SENSITIVE VOKSNE

I leken er det viktig at vi er oppmerksomme på alle, og at barna er i trygge omgivelser. Vi er der for barna, og tilbyr tilpasset reaksjoner og svar. Både trøst og støtte blir gitt ved problemløsning.

LEK OG LÆRING:

Pramling Samuelsson og Sheridan (1999) i Öhman (2012) skriver at:

Når barn utforsker og forsøker å forstå seg selv og sin omverden, skjer det oftest gjennom lek. Derfor går det knapt an å skille lek fra læring. I leken utforsker barn sin omverden, bearbeider inntrykk og erfaringer og kommuniserer med andre. I leken oppdager barna sine evner og interesser. Gjennom leken utvikler barnet seg sosialt, følelsesmessig, motorisk og intellektuelt. Lek og lekenhet bør dermed ses på som en betydningsfull dimensjon i all læring. (Det viktigste er å få leke).

Barn lærer allerede fra de er født og læring finnes alltid i en sosial prosess og skjer i en sammenheng (her i leken). Det er noe som heter mulighetstenkning og innebærer 4 p-er: playfulness, plurality, participation and possibilities (lekenhet, mangfold, deltakelse og muligheter).

DE VOKSNES EGENSKAPER OG ROLLER:

Personalet i barnehagen er rollemodeller for barna. Det er viktig å ha noen egenskaper for å yte best mulig. De voksne trenger engasjement, god formidlingsevne, kreativitet og å kunne leve seg inn i barnas fantasi og verden. Det er viktig å være på barnas nivå. Vi lytter og viser interesse for hva barna forteller. Det er viktig at alle blir sett som det individet det er. I leken har vi også ulike roller som lekekamerat, veileder, omsorgsperson og observatør.

Viktige elementer for å få til et godt og inspirerende lekemiljø for barna, gode relasjoner og glade barn som vet hva som skal skje gjennom dagen:

- Vi har en ryddig avdeling hvor alt har sin plass
- Leker er plassert slik at barna kan finne selv
- Vi varierer hva som tilbys av lekemateriell
- Det er flere av samme leke for å unngå kamp om lekene hele tiden, men vi lærer likevel å dele
- Avdelingen er innredet slik at flere typer lek kan foregå samtidig uten at vi forstyrrer hverandre
- Barna får ofte velge selv hva og hvor de vil leke
- Vi er fleksible i lek og aktiviteter
- Vi setter i gang leker eller tilfører nye elementer i barnas lek
- Vi ordsetter og svarer på spørsmål, og vi utvider samtaler og lek
- Barna vet at vi er der for dem
- Vi fanger opp barn som trenger ekstra hjelp i lek og samspill
- Vi har fast dagsrytme og gode rutiner på avdelingen
- Barna vet hva som forventes av dem gjennom dagen
- Vi er tett sammen med barna gjennom hele dagen i lek og daglige situasjoner
- Vi inkluderer barna i daglige gjøremål
- Vi oppmuntrer barna til å klare selv
- Vi har godt humør, bruker vennlig stemme og er mentalt tilstedeværende

Lek og læring går hånd i hånd – lekende lett!